

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/34/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3822201681
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3822201681.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Zuzany Holúbkovej vo veci starostlivosti o maloletého K., bytom u matky, zastúpeného Úradom práce sociálnych vecí a rodiny G. ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky B. a otca O. o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza zo dňa 9. mája 2022, č.k. 9P/18/2022-22, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej - vyhovujúcej časti (vo výroku I.), ktorým bol nahradený súhlas otca so zápisom maloletého dieťaťa do X. dočasne na dobu do 30.06.2022, p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozhodnutím súd prvej inštancie neodkladným opatrením výrokom I. nahradil súhlas otca O. G., nar. XX.XX.XXXX so zápisom maloletého K. G., nar. XX.XX.XXXX do X. dočasne na dobu do 30.06.2022. Výrokom II. vo zvyšku návrh zamietol a výrokom III. uložil matke v stanovenej lehote podať návrh na začatie konania vo veci samej o nahradenie súhlasu otca so zmenou školského zariadenia.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že matka maloletého sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, podaným na súde dňa 03.05.2022, domáhala nahradenia prejavu vôle otca maloletého s prestúpením maloletého na X.. Návrh odôvodnila tým, že matka maloletého má v súčasnosti nového priateľa, s ktorým býva aj spolu so svojimi maloletými deťmi v G. na adrese J. XX/X. Na Okresnom súde Žilina v súčasnosti prebieha konanie o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Otec maloletého sa nachádza v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v K.. Otec maloletého splnomocnil svoju matku na zastupovanie otca pri všetkých právnych úkonoch. Matka otca maloletého doručila do základnej školy v G. nesúhlas zákonného zástupcu s prehlásením maloletého do predmetnej základnej školy. Na základe toho riaditeľka základnej školy v G. zaujala stanovisko, že maloletého bez súhlasu obidvoch zákonných zástupcov maloletého do školy neprijme. Matka navrhuje a snaží sa o to, aby maloletý navštevoval základnú školu, ktorá je umiestnená čo najbližšie k bydlisku matky, a teda k jedinému zákonnému zástupcovi, ktorý je momentálne schopný sa o maloletého postarať. Je nemysliteľné, aby matka každý deň s maloletým cestovala z G. do X. a späť. Na základe uvedeného matka navrhuje súdu, aby z dôvodu, že sa rodičia maloletého nedohodli na jeho prestúpení na inú školu, čo možno subsumovať pod prípravu na budúce povolanie a predovšetkým ide o podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a najmä podstatnú vec v živote maloletého, obracia sa v tejto veci na súd, aby nahradil prejav vôle otca maloletého tak, že vysloví súhlas s prehlásením maloletého do základnej školy v G.. Vo veci samej sa matka maloletého bude domáhať vydania meritórneho rozhodnutia s výrokom v zásade obsahovo zhodným, pričom poukazuje na to, že takýto procesný postup v určitých osobitných prípadoch je možný a zákonný, keďže účel nie je možné dosiahnuť iným spôsobom a najmä v záujme maloletého je v tejto veci nutné rozhodnúť neodkladne. V návrhu matka poukázala na to že podľa § 112 ods. 1 CMP je príslušným konať Okresný súd Prievidza, pretože tu má administratívne zriadený trvalý pobyt. Kolízny opatrovník v správe zo dňa

05.05.2022 uviedol, že spisovú dokumentáciu maloletého úrad na oddelení sociálnoprávnej ochrany detí sociálnej kurately doposiaľ neevidoval. Matka sa spolu s maloletým dostavili na úrad dňa 05.05.2022. Spolu s deťmi a so svojim partnerom C. G. žijú v rodinnom dome, ktorý je v jeho osobnom vlastníctve. Maloletý K. bol matkou primerane veku a rozumovej vyspelosti informovaný o prebiehajúcom konaní, ako aj o dôsledkoch z neho vyplývajúcich. Maloletý prejavil záujem vyjadriť svoj názor ku konaniu. Pohovor s maloletým bol vykonaný bez prítomnosti iných osôb. Maloletý nemal záujem o vyhotovenie zvukového záznamu z pohovoru, čo úrad rešpektoval. Maloletý uviedol, že má M. rokov a je žiakom K. ročníka základnej školy. Chodil do školy v J., kde sa mu páčilo. Presťahovali sa do G., kde sa mu tiež páči, kde by chcel chodiť do školy. Pozná školu v G., bol sa tam pozrieť, je to na A.. Má aj kamarátov, ktorí budú jeho spolužiaci, aj pani učiteľku pozná, ktorá by mala byť jeho triedna učiteľka. Chce chodiť sem do školy. V G. býva s maminou, so súrodencami a s C., čo je mamin kamarát. Je na neho dobrý, dobre s ním vychádza, pozná ho dlhšie, asi tri až päť mesiacov. Najprv chodili za ním a neskôr sa k nemu presťahovali. S ocinom je občas v kontakte, boli ho aj pozrieť, vie kde je. Na záver uviedol, že chce chodiť sem do školy ul. R. v G.. Bude chodiť aj na futbal od septembra 2022 a na judo bude chodiť od budúceho týždňa. V nadväznosti na vyššie uvedené, ako aj aj s poukazom na povinnosť plnenia si povinnej školskej dochádzky maloletého je úrad toho názoru, že udelenie súhlasu za otca neodkladným opatrením vo veci zmeny školy nebude v rozpore s jeho záujmom.

3. Na osvedčené skutočnosti súd prvej inštancie aplikoval ust. § 2 ods. 1, § 112, § 113 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 328 ods. 2 veta prvá, § 330 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 35 zák. č. 36/2005 Z.z. (ďalej len „Zákon o rodine“), s odkazom na ktoré posúdil osvedčenie potreby využitia inštitútu neodkladného opatrenia. Podľa § 113 CMP ak nie je príslušný súd známy, alebo ak nemôže včas vykonať procesné úkony, koná súd, v ktorého obvode sa maloletý zdržuje. Zmyslom uvedeného je zabezpečiť rýchlu ochranu práv maloletého, teda odchýlenie sa od procesných podmienok konania je odôvodnené záujmom maloletého. Prioritu pred postúpením veci príslušnému súdu (ak je tento súd známy, teda maloletý má bydlisko) má v prípade potreby vykonanie procesného úkonu (rozhodnutie). Z návrhu vyplynulo, že matka považuje za miestne príslušný súd Okresný súd Prievidza, čo odvodzovala od toho, že dieťa má trvalý pobyt v G.. Z návrhu je zrejmé, že otec detí splnomocnil generálnym splnomocnením svoju matku, ktorá nedala súhlas na zmenu školy detí, ktoré sa presťahovali zo X. do G.. Z toho nemožno vyvodzovať, že druhý rodič nové bydlisko dieťaťa akceptoval a sú splnené predpoklady § 112 CMP pre príslušnosť Okresného súdu Prievidza. Nejde teda o zmenu bydliska, ku ktorej došlo zákonným spôsobom, ako to predpokladá dôvodová správa k § 112 CMP. Z dôvodovej správy k ust. § 112 ods. 1 CMP vyplýva, že jeden z rodičov môže zákonným spôsobom určiť bydlisko maloletého dieťaťa len v prípade, ak druhý z rodičov nežije a pod. Zákonom stanovené podmienky pre založenie miestnej príslušnosti Okresného súdu Prievidza preto neboli splnené. Otec dieťaťa by tak bol vylúčený z rozhodovania o otázke miesta bydliska maloletého, ktorá je v zmysle § 35 Zákona o rodine podstatnou vecou súvisiacou s výkonom rodičovských práv a povinností. Z obsahu spisu sa súdu javí, že tento zákonný postup zo strany matky dodržaný nebol a matka sama rozhodla o zmene trvalého pobytu. Súd však mal z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj z pripojených listinných dôkazov a zo správy kolízneho opatrovníka za osvedčenú potrebu dočasne nahrať súhlas otca so zápisom maloletého K. G., nar. XX.XX.XXXX do X. na dobu do 30.06.2022, v zmysle § 113 CMP. Súd mal za to, že vzhľadom k tomu, že je 09.05.2022, teda krátko pred skončením školského roka, takéto rozhodnutie je za daného stavu naliehavé a je v záujme maloletého. Matka, ktorá ako jediný zákonný zástupca je schopná sa v súčasnosti o maloletého starať, sa presťahovala zo X. do G. a od 27.04.2022 má prihlásený trvalý pobyt na adrese J.. Dochádzať do školy v X. by bola pre maloletého časovo náročné a vyčerpávajúce. Súd pri rozhodovaní zohľadnil predovšetkým záujem maloletého a prihliadol aj na jeho názor. Za súčasného stavu, nakoľko maloletý ešte absolvuje povinnú školskú dochádzku je potrebné, aby súd o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol bezodkladne a je toho názoru, že pre maloletého je teraz najvhodnejšie navštevovať školu v blízkosti bydliska matky, a teda navštevovať X.. Maloletý tak bude môcť využiť čas na prípravu na vyučovanie a mimoškolské voľnočasové aktivity. Súd zdôrazňuje, že pre vydanie tohto uznesenia je rozhodujúci stav v čase jeho vydania a ide o dočasnú úpravu - do 30.06.2022. Vo zvyšnej časti návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, nakoľko je potrebné, aby o trvalom nahradení súhlasu otca so zmenou školského zariadenia u maloletého súd rozhodol v konaní vo veci samej. Vzhľadom k uvedenému súd podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku v spojení s § 336 ods. 1-2 Civilného sporového poriadku uložil matke maloletého povinnosť podať v lehote 15 dní návrh na začatie konania vo veci samej a podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku

v spojení s § 336 ods. 3 Civilného sporového poriadku ju poučil o následkoch nepodania tohto návrhu. Záverom podotkol, že aj podľa návrhu matky v súčasnosti prebieha konanie o úprave rodičovských práv a povinností na Okresnom súde Žilina, v konaní o rozvod manželstva, ktorý je teda podľa § 6 a 112 ods. 1 CMP príslušný konať. Uznesenie je vykonateľné doručením (§ 332 ods. 1 CSP).

4. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol otec maloletého dieťaťa, vychádzajúc z obsahu odvolania, domáhajúc sa zmeny rozhodnutia v napadnutej časti (vyhovujúcej - výrok I.) tak, že návrh matky aj v tejto časti bude zamietnutý. Dôvodil, že matke pri jej konaní nešlo o dobro maloletých detí, keď ani nepočkala na rozhodnutie súdu v prebiehajúcim konaní o rozvode a úprave práv rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode, ale v rozpore so záujmom detí v strede školského roka zmenila ich bydlisko bez zjavného dôvodu a dokonca bez vedomia otca. Poukázal na to, že on matke detí zariadil pridelenie X-izbového bytu v X. v roku 2021, z ktorého mali deti bezproblémový kontakt so školou ako aj kontinuálny styk s ostatnými príbuznými, ako aj starými rodičmi tak z otcovej, ako aj matkinej strany. Jednoznačne teda túto situáciu, ktorá podľa jeho názoru nie je v súlade so záujmom maloletými deťmi, zapríčinila matka s jej terajším priateľom. Neexistovala žiadna urgentná situácia, ktorá by bola nútila matku zmeniť bydlisko a tým aj bydlisko maloletých detí, a pokiaľ tak urobila, konala výlučne vo svojom záujme, nehľadiac na záujem maloletých detí, deti odvedla do prostredia, kde už nemajú kontakt so svojimi príbuznými, s čím on nesúhlasí a bude žiadať, aby sa navrátili do svojho bydliska.

5. Matka ani kolízny opatrovník nevyužili svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

6. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), prihliadnuc i na prípadné vady konania (§ 67 CMP) a po ich preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť, pričom podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu a v podrobnostiach naň poukazuje, aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty spolu so správnou citáciou aplikovaných právnych predpisov.

7. Súd prvej inštancie svojim rozhodnutím vyhovel čiastočne návrhu matky a neodkladným opatrením nahradil súhlas otca mal. dieťaťa so zápisom mal. dieťaťa do X. avšak len dočasne na dobu do 30.06.2022. Vo zvyšku návrh zamietol a uložil matke podať návrh vo veci samej (o nahradenie súhlasu otca so zmenou školského zariadenia).

8. Odvolateľ (otec) namieta posúdiac obsah odvolania nesplnenie zákonných predpokladov pre využitie inštitútu neodkladného opatrenia vo vzťahu k posudzovanej problematike, keď matka nerešpektovala záujem mal. dieťaťa, zmenila mu aj bez jeho súhlasu bydlisko, školu, odlúčila ho takto od známeho prostredia, príbuzných, kamarátov a to výlučne z hľadiska jej vlastného záujmu a záujmu jej priateľa, za ktorým odišla dokonca ešte pred skončením ich rozvodového konania. Trvá na zmene rozhodnutia v podobe zamietnutia návrhu matky aj v jeho dočasnej časti.

9. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s ust. § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil vadu procesných podmienok a jej existenciu odvolateľ ani netvrdil.

10. Posúdením rozhodujúcich skutočností, odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky otca ako neopodstatnené, bez opory v zistenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vychádzajúc pre potreby predmetu konania z dostatočne osvedčeného skutočného stavu veci, pri rešpektovaní vyšetrovacieho princípu (§ 35 a § 36 CMP) a v dôsledku jeho správneho vyhodnotenia, vyvodil správne skutkové a právne závery, vychádzajúc z ktorých vo svetle záujmu mal. dieťaťa, s prihliadnutím na existujúce skutkové okolnosti, tvrdenú nezhodu vo výkone rodičovských práv, týkajúcu sa matkou

požadovanej v princípe zmeny základnej školy, v ktorej má mal. dieťa naďalej realizovať povinnú školskú dochádzku, za spôsobilú aj keď len čiastočne v prospech nej vydanému rozhodnutiu (§ 35 Zákona o rodine), ktoré správne v nevyhnutnom časovom rozsahu tiež obmedzil. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne odôvodnil v parametroch daných ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie v jeho odvolaní dotknutej vyhovujúcej časti. Súčasne sa odvolací súd stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v plnom rozsahu, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky známe fakty. Odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli zjavne neakceptovateľné, či rozporné vzhľadom na okolnosti so záujmom mal. dieťaťa. Obsah spisového materiálu v predmetnom súdnom konaní zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných otázok tak, ako sú v posudzovanej veci prezentované súdom prvej inštancie.

11. Nad rámec uvedeného a vo vzťahu k odvolacím námietkam otca, odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

12. Osobitná úprava neodkladných a iných opatrení súdu týkajúcich sa maloletých detí je obsiahnutá v ustanoveniach § 360 až § 369 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ktoré však upravujú len niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu. V otázkach tam neupravených sa v zmysle § 2 ods. 1 CMP použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

13. Pri posúdení dôvodnosti odvolania otca maloletého dieťaťa, vychádzajúc z vyššie uvedeného, aplikoval odvolací súd nasledovné ustanovenia právnych predpisov:

14. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení, môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

15. Podľa § 325 ods. 1, 2 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

16. Podľa § 361 CMP súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

17. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

18. V zmysle § 329 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

19. Ako vyplýva z ustanovení § 325 CSP a § 360 až § 369 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť len z dôvodu, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená, a v konaniach, ktoré sú upravené v CMP aj vtedy, ak je ohrozené zabezpečenie výchovy a starostlivosti o mal. dieťaťa, a v konečnom dôsledku tiež, ak to vyžaduje verejný záujem. Jednotlivé osobitné neodkladné opatrenia upravené v tretej časti CMP nepredstavujú taxatívny výpočet neodkladných opatrení, ktoré je možné nariadiť v režime uvedeného zákona, samostatná úprava v týchto osobitných prípadoch len zdôrazňuje ich procesné osobitosti. Súd v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom. Listinné dôkazy majú pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia osobitný význam, keďže súd nevykonáva spravidla plnohodnotné dokazovanie, ktoré má v tomto prípade povahu osvedčovania, čo znamená, že osvedčené skutočnosti spĺňajú atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Keďže vo väčšine prípadov na pojednanie návrhu na NO súd pojednávania nenariaďuje, vylúču nevykonáva (čo však zákon en bloc nevyklučuje ak je to z povahy okolností nevyhnutné a účelné) a rozhodujúce skutočnosti zisťuje len z návrhu a príloh, prirodzene to kladie zvýšené nároky na objektívnu presvedčivosť a argumentačnú dostatočnosť návrhu, za ktorú zodpovedá navrhovateľ NO. Z dikcie zákona totiž vyplýva, že potreba úpravy musí byť naliehavá, potrebná a musí byť odôvodnená individuálnymi okolnosťami prípadu. Je osvedčená len vtedy, ak okrem osvedčenia existencie právnych vzťahov medzi účastníkmi, je osvedčené aj ohrozovanie, alebo porušenie konkrétneho práva, ktorému je možné poskytnúť ochranu

prostredníctvom neodkladného opatrenia, teda existencia stavu, ktorý neznesie odklad. Predbežná ochrana nedôvodného (neosvedčeného) nároku by bola v rozpore so zmyslom a účelom neodkladného opatrenia. Teda aj rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať rovnako ako iné rozhodnutia, predovšetkým zákonný podklad a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležite odôvodnené.

20. Rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Zákon o rodine úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rieši v určitých špecifických situáciách osobitne, tak ako to predpokladá článok 51 ods. 1 Ústavy SR. Zákon o rodine preferuje dohodu rodičov pri výkone rodičovských práv a povinností, až keď nedôjde k dohode rodičov o výkone rodičovských práv rozhodne o ich výkone súd, vždy však s prihliadnutím na záujem maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú teda obaja rodičia a pri ich výkone, sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine).

21. V zmysle Čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2). Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom (ods. 3).

22. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

23. Podľa Čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

24. Podľa § 35 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

25. Bežné záležitosti maloletého dieťaťa je oprávnený rozhodnúť ten z rodičov, u ktorého sa dieťa momentálne nachádza. Iné, než bežné (podstatné) náležitosti dieťaťa rozhodujú rodičia spoločne. Pokiaľ dôjde medzi nimi k nezhode v tom, čo je skutočným záujmom mal. dieťaťa, rozhodne na návrh niektorého z nich súd, hmotnoprávnym podkladom ktorého konania je ust. § 35 Zákona o rodine, ktoré sa začína len na návrh. Úlohou súdu je v ňom ustáliť, či sa návrh skutočne týka podstatnej náležitosti dieťaťa a až následne pokračovať v konaní a rozhodnúť, pričom je súd povinný zistiť aj názor dieťaťa a prihliadnúť naň (§ 38 ods. 1, 2 CMP), ak je schopné vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť samostatne ho vyjadriť, zo zhostenia ktorej úlohy nie je súd diskvalifikovaný ani v prípade, ak sa pre vyriešenie takejto nezahody požaduje využitie neodkladného opatrenia, o to viac, že okruh podstatných náležitostí, ktoré môžu byť vychádzajúc zo súdnej praxe predmetom posudzovania v dôsledku nezahody rodičov o nej, v ťažiskovej časti v prípade NO konzumuje tiež vec samu, teda z povahy problematiky neguje provizórnosť takehoto rozhodovania, v dôsledku čoho z hľadiska zistenia rozhodujúcich skutočností a povahy konania o nariadenie NO, pokiaľ to výslovne nie je nevyhnutné (príkladom z dôvodu vzniku okamžitej ujmy na dotknutých právach, ktoré majú byť NO chránené), je vhodné to riešiť predovšetkým konaním a rozhodovaním vo veci samej.

26. Ustanovenie § 35 Zákona o rodine obsahuje len demonštratívny výpočet podstatných záležitostí maloletého dieťaťa, preto súd môže ako podstatnú vec posúdiť aj inú otázku, ako uvedenú v citovanom zákonom ustanovení. Pre posúdenie, či ide o vec bežnú alebo podstatnú, týkajúcu sa maloletého dieťaťa, je potrebné vyhodnotiť, či nezhoda rodičov v konkrétnej veci môže, alebo nemôže zásadným spôsobom ohroziť skutočný záujem maloletého dieťaťa. Pokiaľ by sa rodičia nedohodli na podstatnej veci súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností, majú teda možnosť podľa § 35 Zákona o rodine, domáhať sa na súde, aby o spornej otázke rozhodol súd. Otázku výberu, resp. zmeny školského zariadenia v ktorom má maloleté dieťa vykonávať povinnú školskú dochádzku (o ktorú ide tie v posudzovanej veci), možno zaradiť do kategórie podstatných vecí súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností.

27. Vo svetle všetkých vyššie uvedených teoretických východísk, preto aj odvolací súd opodstatnenosť využitia inštitútu neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie vo vzťahu k nastolenej problematike (navrhovanej zmene školského zariadenia pre výkon povinnej školskej dochádzky u mal. dieťaťa) v kolízii tiež so zistenou zmenou skutkových okolností na strane mal. dieťaťa posudzoval.

28. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že rodičia maloletého dieťaťa sú doposiaľ manželia (resp. v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie boli) a že prebieha vo veci rozvodu ich manželstva a úpravy rodičovských práv a povinností na čas po rozvode pred Okresným súdom Žilina súdne konanie. Otec maloletého sa t.č. nachádza v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v K.. Rodičia spolu s maloletými deťmi žili v X. a maloletý tiež navštevoval základnú školu v X.. Z manželstva pochádzajú tiež ďalšie maloleté deti, a to M., nar. XX.XX.XXXX a O., nar. XX.XX.XXXX. Matka sa v priebehu roku 2022 (konkretizované obdobie neuvedené) presťahovala spolu s deťmi do G., kde žije u svojho priateľa v rodinnom dome, kde spolu s mal. deťmi má tiež od 27.04.2022 evidovaný trvalý pobyt. Podľa vykonaného pohovoru s maloletým K. zo strany kolízneho opatrovníka, tento uvádzal, že priateľa matky pozná tak 3 až 5 mesiacov. Matka chce meniť pre deti tiež lekárku, keďže deti sú evidované u detského lekára v X., maloletá M. by mala navštevovať predškolské zariadenie v G., maloletý K. je žiakom X. ročníka základnej školy, chodil do školy v J., kde sa mu páčilo, v škole v G. sa bol pozrieť, podľa jeho vyjadrenia pozná tam deti, ktoré budú jeho spolužiakmi, pozná pani učiteľku, vyjadroval sa, že za priateľom maminy dochádzali najskôr do G., neskôr sa k nemu presťahovali, tento je na neho dobrý, dobre s ním vychádza, s ocinom je v kontakte občas, boli ho pozrieť, vie, kde je. Otec maloletých detí súhlas so zmenou bydliska maloletých detí neudelil a rovnako kategoricky nesúhlasí ani so zmenou základnej školy u maloletého K.. Nesúhlas bol vyjadrený prostredníctvom splnomocnenej zástupkyne otca, a to jeho matky, ktorú k takýmto krokom otec v jeho mene splnomocnil. Podľa názoru kolízneho opatrovníka, vzhľadom na aktuálnu situáciu, keďže deti s matkou žijú v G. a maloletý verbalizoval svoj súhlas s návštevou X., podľa jeho názoru udelenie súhlasu za otca k zmene zariadenia slúžiaceho na povinnú školskú dochádzku maloletého K., ktorého sa matka dožaduje, nebude v rozpore s jeho záujmom.

29. Z celkového kontextu právnej úpravy vzťahov medzi rodičmi a deťmi, z Dohovoru (a pripomína to aj Európsky súd pre ľudské práva) vyplýva, že medzi záujmom maloletého dieťaťa a jeho rodiča sa musí nájsť spravodlivá rovnováha (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Olsson vs. Švédsko č. 10465/83). Zvrchovanému záujmu dieťaťa je prisúdený zvláštny význam, ktorý podľa svojej povahy a závažnosti môže prevážiť nad záujmom rodiča. Uvedené konštatovania majú na mysli potrebu nájdenia určitého a konkrétneho spôsobu zosúladenia toho, čo je v záujme maloletého dieťaťa a čo je v záujme jeho rodičov (rodiča). Keď ich vzájomná korelácia z objektívnych alebo subjektívnych dôvodov možná nie je, prednosť má vždy záujem maloletého dieťaťa, ktorý musí byť teda vždy postavený na piedestál, a preto nie je umožnené rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa (napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva Elsholz vs. Nemecko č. 25735/94, Ignaccolo-Zenide vs. Rumunsko č. 31679/96, Nuutinen vs. Fínsko č. 32842/96).

30. Proporcionálne vyváženie záujmov medzi rodičmi a maloletými deťmi teda aj v otázke vyriešenia nezhody rodičov vo vzťahu k matkou požadovanej zmene školského zariadenia, v ktorom mal. K. vykonáva povinnú školskú dochádzku, spočíva primárne na posúdení špecifických okolností daného prípadu, obsah ktorého záujmu bolo (a je aj naďalej) potrebné flexibilne prispôbiť na konkrétnu situáciu, v ktorej sa dieťa nachádza.

31. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností danej veci odvolací súd dospel k záveru, že možno síce prisvedčiť otcovi, že matka pri zmene bydliska maloletých detí favorizovala predovšetkým vlastné predstavy o živote, keď bez rešpektu k stanovisku otca ako druhého rodiča a tiež záujmu samotného mal. K., ktorý bol v druhej tretine školského roku, tomuto bez vážnych objektívnych dôvodov (tieto nielen neosvedčila, ale ani netvrdila) v apríli roku 2022 zmenila bydlisko, tohto spolu s ďalšími mal. deťmi z manželstva prihlásila na trvalý pobyt na adresu, kde žije vo svojom vlastnom rodinnom dome jej nový priateľ, a to v čase, keď konanie o rozvod manželstva rodičov maloletých detí a úpravu rodičovských práv k nim nebolo ukončené, mal. K. bol dva mesiace pred ukončením druhého ročníka ZŠ ktorú navštevoval, naviac podľa mal. K. v prípade matkinho priateľa majú tohto deti poznať len cca 3 až 5 mesiacov (otázkou je či to nie je aj obdobie trvania samotnej známosti matky s ním) a radikálne všetkým deťom a tiež aj mal. K., o záujem ktorého sa v tomto konaní jedná, zásadným spôsobom zasiahla do života. Matka nespochybňuje tvrdenia otca, že v X. mali deti svoje zázemie, príbuzných, mal. K. tam navštevoval základnú školu, mal tam kamarátov, svoje sociálne interakcie, tiež tam mali detského lekára, teda išlo o

prostredie pre deti známe, na zmene ktorého bydliska sa s otcom bez ohľadu na to, či sa tento nachádza v ÚVTOS, nedohodla, pričom žiadne závažné urgentné dôvody pre takto významný neodkladný zásah neuvádzala. Súd prvej inštancie preto správne za tohto stavu posúdil, že nie je možné ani súladné so záujmom dieťaťa, aby prostredníctvom využitia inštitútu neodkladného opatrenia trvale nahradil súhlas otca so zmenou školského zariadenia u maloletého dieťaťa, keďže takto vydané neodkladné opatrenie by prakticky konzumovalo vec samu, na čo však nie sú splnené zákonné predpoklady opodstatňujúce záver, že takáto zmena nielen bydliska, ale aj školského zariadenia je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa. Je tu síce prítomné vyjadrenie osemročného dieťaťa o tom, že so zmenou školy, resp. tým aj bydliska súhlasí, to však ešte neopodstatňuje bezpečný záver vzhľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť o tom, že takáto zmena by bola maloletému dieťaťu aj prospešná (samozrejme aj s ostatným maloletým deťom), keďže záujem detí nemožno stotožňovať s v danom prípade zjavne favorizujúcim záujmom samotnej matky, ktorým bolo docieľiť spolužitie s jej priateľom. Nemožno pochybovať o tom, že matka radikálnym spôsobom do života detí zasiahla, a to napriek tomu, že tieto boli vystavené už ďalším pre ne zaťažkávajúcim zmenám, akým bol rozchod rodičov, či skutočnosť, že otec nie je každodennou súčasťou ich života. To, či aj za takýchto okolností je takýto postup a konanie matky akceptovateľným, bude predmetom posudzovania na základe plnohodnotne vykonaného dokazovania vo veci samej. V tomto štádiu však súd prvej inštancie správne posúdil, že vzhľadom k aktuálnym okolnostiam spočívajúcim v tom, že matka s deťmi sa reálne aj do G. presťahovala a že je tu potreba u mal. K., aby pokračoval v dokončení školského roka v rámci povinnej školskej dochádzky (keďže faktom je, že dochádzať z G. do základnej školy v X. nie je u tohto maloletého dieťaťa reálne), existenciu potreby bezodkladne upraviť existujúce pomery, avšak len v rozsahu nevyhnutnom pre zabezpečenie dokončenia prebiehajúceho školského roka, t.j. do 30.06.2022.

32. Pokiaľ otec namieta, že matka neosvedčila záujem detí na zmene bydliska a u mal. K. tiež zmene základnej školy, ktorú tento navštevuje, tak z hľadiska trvalosti tejto zmeny je potrebné otcovi plne prisvedčiť, keďže okrem zjavného motívu zdieľať spoločnú domácnosť so svojim priateľom, navyše ešte počas trvania manželstva s otcom detí a v priebehu školského roka, žiaden zodpovedajúci dôvod nevedla. Avšak z hľadiska krátkodobého vyriešenia danej situácie, a to potreby ukončenia ročníka v rámci povinnej školskej dochádzky v prebiehajúcom školskom roku, si súdom prvej inštancie nastolené rozhodnutie ako riešenie vzniknutého stavu nepochybne vydanie neodkladného opatrenia vyžadovalo. Bolo totiž potrebné reagovať pružne na situáciu nastolenú matkou, aby nenastal stav, že maloleté dieťa bude musieť opakovať druhý ročník základnej školy, zároveň je však potrebné si na strane matky uvedomiť, že jej predstava, že týmto spôsobom obide zákonné postupy aj z hľadiska trvalého riešenia tejto situácie, je iluzórna. Pri rozhodovaní o nezhode rodičov vo veci výkonu rodičovských práv a povinností je totiž vždy na prvom mieste záujem maloletých detí a až potom favorizujúce predstavy tohto ktorého rodiča. Tak zásadné zmeny, akým matka deti v krátkej dobe vystavila, však nesvedčia o tom, že by to bol práve ich záujem, ktorý pred svojim vlastným favorizovala, nakoniec to ani v konkrétnostiach netvrdila. Nemožno samozrejme vylúčiť, že deti si na nové prostredie zvyknú, tomuto sa prispôbia, ale faktom je, že aj vzhľadom na ich vek je spôsob zásahu do ich života v krátkej časovej následnosti na iné zmeny, ktorým boli deti podrobené v podobe rozchodu ich rodičov, však boli zo strany matky jednoznačne vykonané neuvážene, o to viac, že vo vzťahu k mal. K. sa to udialo bez vážnych dôvodov počas prebiehajúceho školského roka. Matka v návrhu netvrdí, že by v X. nemala kde bývať, alebo že by tam boli iné okolnosti, ktoré by im bránili, aby v mieste, kde doposiaľ deti žili, s nimi naďalej zotrvala alebo minimálne počkala do doby skončenia konania o rozvod, či ukončenia druhého ročníka povinnej školskej dochádzky u mal. K.. Jej konanie nebolo voči deťom uvážené, a nemožno pochybovať, že uvádzajúce deti, bez ohľadu na to, či si to matka aj uvedomuje, do zjavného citového zmätku. Možno len dúfať v ich záujme, že matka v budúcnosti k plneniu svojich rodičovských povinností bude pristupovať tak, aby pred svojím záujmom favorizovala predovšetkým záujem maloletých detí. Samozrejme nemožno záverom nespomenúť, že na vzniku tejto situácie sa jednoznačne podieľa aj samotný otec, keď v dôsledku toho, že sa dopustil protiprávneho konania, sám seba diskvalifikoval z aktívnej účasti na plnení rodičovských práv a povinností k maloletým deťom v aktuálnom období, čo aj založilo predpoklady pre vznik tejto kolíznej situácie.

33. Z hľadiska teda zodpovedania ťažiskovej otázky, či boli splnené v danej veci základné predpoklady pre nariadenie matkou požadovaného NO, teda či bola osvedčená naliehavosť potreby využitia tohto inštitútu vo svetle vecného charakteru posudzovanej problematiky, odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že v rozsahu dočasnej úpravy do ukončenia druhého ročníka povinnej školskej dochádzky u mal. K. tak, ako to z časového hľadiska vymedzil vo svojom rozhodnutí tiež súd prvej

inštalácie, boli zákonné predpoklady na nariadenie neodkladného opatrenia splnené. Pre absenciu zodpovedajúceho skutkového substrátu eliminujúceho v čo najväčšej miere akúkoľvek pochybnosť o tom, že vyhovujúce rozhodnutie bude reálne zodpovedať záujmu maloletých detí aj naďalej, teda trvalo a že možné benefity z vyhovujúceho rozhodnutia nebudú skonzumované možnými, dokonca prevažujúcimi negatívnymi dopadmi do sféry maloletých detí, tiež na ich zdravý psychický a fyzický vývoj, však daná problematika bude predmetom posudzovania až vo veci samej (samozrejme za predpokladu, že matka podaním návrhu takéto konanie aj vyvolá). Toho času však súd prvej inštalácie správne posúdil, že potreba dokončenia druhého ročníka povinnej školskej dochádzky si vyžaduje nastolenie dočasnej úpravy, aby nedošlo k negatívnemu zásahu do sféry maloletého dieťaťa v podobe hrozby tiež opakovania nedokončeného ročníka základnej školy.

34. Odvolacie námietky otca tak neboli vo vzťahu k časovo obmedzenej úprave týkajúcej sa zmeny školy dôvodnými.

35. S poukazom na vyššie uvedené, keďže odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia v jeho vyhovujúcej časti (výrok I.), rozhodnutie súdu prvej inštalácie ako vecne správne v tomto rozsahu podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

36. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštalácii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým, alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok) a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.